

Родніе слова

штомесячны навуковы і метадычны часопіс

8/2025

(452)

Жнівень

ISSN 0234-1360

“ЛІДСКІ СШЫТАК”: Метадычная панарама да XXXII Дня беларускага пісьменства

- падрыхтоўка да цэнтралізаванага экзамену
- фарміраванне арфаграфічнай адукаванасці
- прафарыентацыя на ўроку
- штучны інтэлект у адукацыі
- музейная педагогіка
- Лідчына ў патрыятычным выхаванні

“ЛІДСКІ СШЫТАК”: МЕТАДЫЧНАЯ ПАНАРАМА ДА ХХХІІ ДНЯ БЕЛАРУСКАГА ПІСЬМЕНСТВА

Тарасюк Вольга. Спадчына – апора для ўласнага развіцця і руху наперад	3
Несцер Святлана. Урокі па арфаграфіі: Урок 1. “Правапіс галосных <i>о, э, а</i> ” (X клас): <i>Рыхтуем ся да ЦЭ</i>	4
Гудач Наталля. Шлях да поспеху на цэнтралізаваным экзамене – праз Ліду	8
Царук Наталля. Знакі прыпынку ў бяззлучнікавым складаным сказе: праверка ведаў і ўменняў у кантэксте прафарыентацыі: Урок беларускай мовы (IX клас)	11
Альшэўская Галіна. Музейная педагогіка як сродак актывізацыі пазнавальнай дзейнасці вучняў V–IX класаў на ўроках беларускай мовы і літаратуры	14
Валынец Кацярына. Нейрасеткі: новая эра ў адукацыі	18
Гайко Таццяна, Пенда Вольга. QR-квэст “Па краіне лексікі і фразеалогіі”	19
Грыцук Вольга. «Беларускаму краю бясконца я слова “люблю” паўтараю. . .»: Гульня-падарожжа да ХХХІІ Дня беларускага пісьменства (VIII–IX класы)	21
Коўшык Марыя. Подарожжа ў рыцарскі горад Ліду: Вусны часопіс (IX–XI класы)	23

ЛІТАРАТУРА І ЧАС

С’янава Настасся. Жанравыя асаблівасці твора “Шляціц Завальня, або Беларусь у фантастычных апавяданнях” Яна Баршчэўскага.	28
Шамякіна Марыя. “Я разгадаў таямніцу жыцця матэрыі. . .”: Навукова-фантастычны раман Змітрака Астапенкі	33
Траццяк Зоя. Мемарыялізацыя падзей Першай сусветнай вайны ў прозе Платона Галавача	38
Міховіч Ульяна. “Хутка вызваліцца наша Беларусь. . .”: Ліст Мікалая Мельнікава Марыі Карпавай: <i>Лісты на шляхах Перамогі</i>	42
Стасюк Уладзімір. Верш “Смяротнік” Міклаша Раднаці і яго пераклад на беларускую мову.	43

МОВЫ РЫСЫ НЕПАЎТОРНЫЯ

Куліковіч Уладзімір. Лінгвістычная тэрміналогія ў сучасных правілах беларускай арфаграфіі	46
--	----

Важнік Сяргей. “Наша Доля” – “Наша Ніва”: дзве газеты – адзін праект	49
Макарэвіч Аляксандр. Дэархаізацыя састарэлых слоў у сучаснай беларускай мове (канец XX – пачатак XXI ст.).	52
Іваноў Яўген. “На свеце многа слоў крылатых, па зместу мудрых і багатых!”: Крылатыя выразы і афарызмы з сучасных еўрапейскіх моў	57
Трухан Тамара. Слова <i>бяседа</i> ў беларускіх і рускіх народных гаворках.	63
Мячкоўская Ніна. Лірычныя адступленні прафесара Адама Супруна ў курсе стараславянскай мовы.	66

МЕТОДЫКА І ВОПЫТ

Іўчанкаў Віктар. Маўленчыя густы медыйнай эпохі: камунікатыўныя выклікі і рызыкі	68
Каралёва Таісія. Мастацкі кантэкст гутаркі аб прафесіі настаўніка	72

НАЦЫЯНАЛЬНАЯ І СУСВЕТНАЯ КУЛЬТУРА

Дзенісенка Алена. Беларускі экслібрис у асабістай калекцыі Міхася Мінкевіча	75
Самахвалаў Дзмітрый. Багатая спадчына Генадзя Цітовіча: <i>Асоба на архіўных старонках</i>	79
Нецвятаева Марыя. Роспісы Спаса-Праабражэнскага храма Полацка ў кантэксте традыцый афармлення саборных праваслаўных манастыроў у XI і XII стст.	80
Віцько Дзмітрый. Барысаў камень з вусця ракі Вянжужка. <i>Заканчэнне</i>	84
Сяліцкая Наталля. “Першага верасня” Валяр’яны Жолтак: мастацкі твор у кантэксте жыцця	87
Павільч Аляксандр. Гістарычны і тэарэтычны вопыт кампаратыўнага вывучэння мастацкай культуры	90
Барадзін Юры. Касмагонія ў беларускай і скандынаўскай міфалогіях: архетыпавы аспект	94

Паэтычная старонка. Завала М. Замак (27).

Я ведаю крылатыя словы! Іваноў Я. Пытанні і заданні (61).

Выдавецтва “Адукацыя і выхаванне” прапануе (74).

Каляндар памятных датаў і юбілейных дзён на 2025 год. Верасень (71, 78).

У адпаведнасці з заканадаўствам аўтары нясуць адказнасць за дакладнасць прыведзеных у артыкуле фактаў і звестак. Рэдакцыя пакідае за сабой права друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара.

Пры перадруку спасылка на “Роднае слова” абавязковая.

Дасылаючы матэрыялы для публікацыі ў нашым часопісе, аўтары тым самым перадаюць выдаўцу невыключныя маёмасныя правы на ўзнаўленне, распаўсюджванне, паведамленне для ўсеагульнага ведама і іншыя магчымыя спосабы выкарыстання твора без абмежавання тэрыторыі распаўсюджвання (у тым ліку ў электроннай копіі часопіса), а таксама даюць згоду на апрацоўку персанальных звестак.

Патрабаванні да афармлення матэрыялаў і ўмовы прыняцця матэрыялаў для аспірантаў гл. на сайце часопіса rod-slova.by.

Калі не пазначана інашэ, то ілюстрацыйны матэрыял (фотаздымкі, графікі, табліцы, рэпрадукцыі) пададзены аўтарам / аўтарамі артыкула.

Паводле падатковага заканадаўства выдавецтва пры налічэнні ганарару падае звесткі пра даходы аўтараў незалежна ад факта атрымання грашовых сродкаў на рукі. Для таго каб ганарар не налічаўся, аўтар можа адмовіцца ад яго, прыклаўшы да матэрыялу, які дасылаецца ў рэдакцыю, заяву.

Спампаваць заяву можна на сайце часопіса.